

Nota van B&W

Onderwerp Bestuursafspraken over het *'Effectief benutten voor- en vroegschoolse educatie en extra leertijd voor jonge kinderen'*

Portefeuillehouder J.C.W. Nederstigt
Collegevergadering 21 februari 2012
Inlichtingen Suzanne Bos (4804) / Marinke Teunissen (4802)
Registratienummer 2012.0006183

1. Samenvatting

Wat willen we bereiken?

In het raadsvoorstel *Uitwerking wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) (2010.0046219)* hebben wij als doel gesteld om een zo hoog mogelijke kwaliteit en een zo groot mogelijk bereik en spreiding van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) te realiseren over de gemeente binnen de beschikbare middelen. Op dit moment realiseren wij dit doel; we bereiken met een goed georganiseerde toeleiding 165 VVE kinderen.

Met de invulling van de bestuursafspraken 2012 tot en met 2015 die door het Rijk en de G4 en de 33 grootste gemeenten zijn gemaakt over het *'Effectief benutten van vve en extra leertijd voor jonge kinderen'* gaan wij het Haarlemmermeerse aanbod een verdere kwaliteitsimpuls geven. Wij beogen dat kinderen zonder taalachterstand naar de basisschool gaan en de resultaten van de basisschool omhoog gaan. In de brief van de minister aan de Tweede Kamer (d.d. 25 november 2011) is de ambitie neergelegd om het kwaliteitsniveau van de voor- en vroegschoolse educatie nog verder te verhogen, onder andere door het aantal hbo-ers op de peuterspeelzaal uit te breiden, het verhogen van de eisen van het taalniveau van de leidsters en meer tijd voor individuele begeleiding van VVE kinderen. Door middel van deze nota geven wij invulling aan deze aanvullende landelijke richtlijnen op het gebied van VVE en schakelklassen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Eind 2011 zijn door het Rijk, de G4 en de 33 grootste gemeenten bestuursafspraken gemaakt over het *'Effectief benutten van vve en extra leertijd voor jonge kinderen'*. Hierin worden gezamenlijke ambities uitgesproken op het terrein van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en schakelklassen voor de periode 2012-2015. Wij zijn eind 2011 akkoord gegaan met de bestuursafspraken om taalachterstanden verder tegen te gaan. In deze nota worden de bestuursafspraken nader uitgewerkt voor de gemeente Haarlemmermeer voor de periode 2012-2015. Deze bestuursafspraken zijn in overleg met het veld tot stand gekomen en door het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) goedgekeurd. Op 12 maart a.s. tekent de minister de bestuursafspraken ceremonieel met vertegenwoordigers van de 37 grootste gemeenten.

Wat mag het kosten?

Door ons te conformeren aan de bestuursafspraken ontvangen wij van het Rijk extra middelen in de vorm van een specifieke uitkering ter hoogte van € 171.000 in 2012 en jaarlijks € 232.000 voor de periode 2013 t/m 2015. Deze middelen worden toegevoegd aan de bestaande middelen voor het Onderwijsachterstandenbeleid en mogen niet voor andere doeleinden worden ingezet (artikel 165, 166 en 167 van de wet Primair Onderwijs). Een voorwaarde van het ministerie van OCW voor het goedkeuren van de bestuursafspraken is dat de middelen worden ingezet op kwaliteitsverbetering van VVE ten opzichte van de huidige situatie en dat we hierin als gemeente een (financiële) ambitie laten zien.

In het kader van de wet OKE hebben wij extra middelen ingezet om een zo groot mogelijk bereik en spreiding van VVE te krijgen in de gemeente. Dit had het kwantitatieve doel om onze maximale doelgroepbereik van 165 kinderen te handhaven. Omdat wij hiermee al een groot bereik realiseren, zetten wij met dit voorstel in op een kwaliteitsimpuls van ons huidige aanbod.

Wie is daarvoor verantwoordelijk?

Het college is verantwoordelijk voor het realiseren van de lokale ambities zoals neergelegd in de bestuursafspraken *'Effectief benutten van vve en extra leertijd voor jonge kinderen'*. Binnen het college is de wethouder Duurzaamheid, Werk, Jeugd en Onderwijs (J.C.W. Nederstigt) verantwoordelijk.

Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?

De raad zal bij de voorjaarsrapportage 2012 en de reguliere bestuurlijke tussenrapportages worden geïnformeerd. Daarnaast zal de raad nader worden geïnformeerd over de voortgang van ons VVE beleid als onderdeel van de op te stellen Jeugdmonitor.

2. Besluiten

Op grond van het voorgaande hebben wij besloten om:

1. in te stemmen met de lokale ambities van de landelijke bestuursafspraken 2012 tot en met 2015 over het *'Effectief benutten van voor- en vroegschoolse educatie en extra leertijd voor jonge kinderen'* en hiermee het Haarlemmermeerse aanbod voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE) een verdere kwaliteitsimpuls te geven;
2. in te stemmen met de ambities dat kinderen zonder taalachterstand naar de basisschool gaan en de resultaten van de basisschool omhoog gaan, door het huidige aanbod voor voor- en vroegschoolse educatie op een aantal punten nog verder te versterken;
3. de extra middelen die het Rijk hiervoor te beschikking stelt, ter hoogte van € 171.000,= in 2012 en jaarlijks € 232.000,= van 2013 t/m 2015, te verwerken bij de voorjaarsrapportage 2012 en deze bedragen toe te voegen aan programma 6, product 480;
4. het subsidieplafond voor programma 6 in 2012 te verhogen met € 171.000,= en vast te stellen op € 13.805.000,=;
5. de raad voor te stellen deze nota te agenderen ter bespreking.

3. Uitwerking

Inleiding

Met de bestuursafspraken 'Effectief benutten van vve en extra leertijd voor jonge kinderen' beogen wij dat kinderen zonder taalachterstand naar de basisschool gaan en de resultaten van de basisschool omhoog gaan, mede door een kwaliteitsslag op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en schakelklassen.

De aanleiding voor het maken van deze bestuursafspraken is dat uit onderzoek is gebleken dat de kwaliteit van pedagogisch medewerkers doorslaggevend is voor een goede uitvoering van VVE. Door de kwaliteit van het huidige aanbod verder te versterken en meer resultaatgericht te gaan werken, worden hogere opbrengsten gerealiseerd binnen de VVE. De afspraken behelzen ondermeer het verbeteren van het taalniveau van de pedagogisch medewerkers, meer hbo-ers op de groep en opbrengstgericht werken.

Context

Met ingang van 1 augustus 2010 is de wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) van kracht. Deze heeft tot doel de taalontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren en de kwaliteitseisen van peuterspeelzalen te verbeteren. Op 19 oktober 2010 is het raadsvoorstel *Uitwerking wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) (2010.0046219)* vastgesteld voor 2011. Hierin hebben wij invulling gegeven aan de eisen van de wet OKE op zodanige wijze dat de voorgestelde maatregelen passen bij de specifieke Haarlemmermeerse situatie. Wij hebben hiermee als doel gesteld om een zo hoog mogelijke kwaliteit en een zo groot mogelijk bereik en spreiding van VVE te realiseren over de gemeente binnen de beschikbare middelen. Met de nota *Actualisatie Jeugdbeleid 2011-2014, Focus op Uitvoering (2011.0016779)* is dit beleid gecontinueerd voor de periode 2012-2014. De maatregelen om te voldoen aan de wet OKE omvatten ondermeer:

- groeps-grootteverkleining peuterspeelzalen tot maximaal 16 kinderen;
- verlagen ouderbijdrage VVE;
- continueren 165 plaatsen VVE;
- verminderen schakelklassen wegens lagere behoefte.

Vanaf de invoering van de wet OKE houdt de Inspectie van Onderwijs toezicht op de educatieve kwaliteit van de voorschoolse educatie en de doorgaande leerlijn naar de vroegschoolse educatie in de groepen 1 en 2 van de basisschool.

Vanaf september 2011 is op ambtelijk niveau overleg gevoerd tussen het Ministerie van Onderwijs en gemeenten. De inzet van dit overleg was uitvoering te geven aan de intentie uit het regeer- en gedoogakkoord om taalachterstanden verder tegen te gaan, waarvoor extra middelen ter beschikking worden gesteld in de vorm van een specifieke uitkering, toegevoegd aan de reeds bestaande specifieke uitkering Onderwijsachterstanden. Dit heeft geresulteerd in het formuleren van bestuursafspraken tussen Rijk en de 33 grootste gemeenten van Nederland. De hoofdlijnen van de landelijke bestuursafspraken zijn:

1. verhogen van de kwaliteit van de voorschool:
  - a. Taalniveau 3F van de pedagogisch medewerkers in de VVE peuterspeelzalen;
  - b. Opbrengstgericht werken en hanteren van een kindvolgsysteem;
  - c. Meer hbo-ers in de voorschool;
2. de resultaten van het gemeentelijk VVE beleid in kaart brengen:
  - a. Verhogen bereik en resultaat van de vroegschoolse periode;
  - b. Verbeteren doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse periode;

3. versterken van de ouderbetrokkenheid in de voorschool (peuterspeelzaal);
4. uitbreiding van het aantal plaatsen en verbetering van de toeleiding;
5. uitbreiding van schakelklassen, zomerscholen of voorzieningen met eenzelfde doelstelling.

Deze afspraken worden per gemeente uitgewerkt in lokale ambities om taalachterstanden verder tegen te gaan. Deze ambities worden voor een groot deel bepaald door een rapport van de Inspectie van het Onderwijs, waarin de inspectie een oordeel uitspreekt over de lokale uitvoering van ons VVE beleid. De extra middelen zijn bedoeld om deze ambities te realiseren.

In onze gemeente wordt VVE uitgevoerd door de Stichting Kinderopvang Haarlemmermeer (SKH) in de voorschoolse periode. Met het aanbod van deze stichting realiseren wij een groot bereik en spreiding van VVE in de voorschoolse periode en voldoen wij aan de eisen van de wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (Wet OKE). Daarnaast wordt VVE in het basisonderwijs uitgevoerd door een aantal scholen in de vroegschoolse periode (groepen 1 en 2).

Het rapport van de onderwijsinspectie geeft een positief beeld van de resultaten van VVE in de voorschoolse periode in onze gemeente. Alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven die zijn geïnspecteerd voldoen aan de formele eisen van de wet. We zijn zelfs een voorbeeld voor andere gemeenten als het gaat om het gerealiseerde bereik van VVE en het feit dat alle leidsters Piramide¹ gecertificeerd zijn. We scoren goed op interne kwaliteitszorg en het volgen van VVE kinderen met een leerlingvolgsysteem in de voorschoolse periode. Eén van de belangrijkste verbeterpunten is het ouderbeleid. En het maatwerk in de uitvoering van de VVE, met name het planmatig rekening houden met de verschillen tussen kinderen. Daarnaast zijn er relatief weinig VVE peuterspeelzalen en VVE kinderdagverblijven die een sterke samenwerking hebben met een basisschool. Dat houdt in dat er op gemeentelijk niveau afspraken moeten worden gemaakt om die doorgaande lijn toch te organiseren. Dat is een wettelijke verplichting.

Doelstelling

In deze nota presenteren wij een aantal maatregelen en activiteiten die wij met deze bestuursafspraken willen uitvoeren in de periode 2012 tot en met 2015. Het is enerzijds een check op de uitvoering van het huidige gemeentelijk VVE beleid. Anderzijds is het een vertrekpunt van waaruit verbeterpunten worden geformuleerd om taalachterstanden verder tegen te gaan.

Als doelstelling van de bestuursafspraken wordt in de brief van de minister aan de Tweede Kamer (d.d. 25 november 2011) aangegeven dat de ambitie is om in 2015 te bereiken dat:

- kinderen zonder taalachterstand naar de basisschool gaan;
- de resultaten van de basisschool omhoog gaan;
- het doelgroepbereik van VVE wordt verhoogd;
- de kwaliteit van de voorschoolse educatie landelijk fors verbetert.

De minister geeft aan dat de lokale situatie het uitgangspunt is voor de bestuursafspraken.

---

¹ Piramide stimuleert jonge kinderen op een speelse manier in hun ontwikkeling. Het is een erkend VVE-programma met aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (taalontwikkeling en ontluikende geletterdheid; denkontwikkeling en ontluikend rekenen; motorische en creatieve ontwikkeling; persoonlijke en sociaal-emotionele ontwikkeling). Deze komen in samenhang aan bod. De methode is geschikt voor alle kinderen van 0 tot 7 jaar.

Op basis van de resultaten van de onderwijsinspectie hebben wij voor de gemeente Haarlemmermeer de ambitie om in 2015 te bereiken dat:

1. de kwaliteit van de voorschool is verhoogd:
  - a. Taalniveau 3F van de pedagogisch medewerkers in de VVE peuterspeelzalen;
  - b. Opbrengstgericht werken en hanteren van een kindvolgsysteem;
  - c. Meer hbo-ers in de voorschool;
2. de resultaten van het gemeentelijk VVE beleid in kaart zijn gebracht:
  - a. Verhogen bereik en resultaat van de vroegschoolse periode;
  - b. Verbeteren doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse periode;
3. de ouderbetrokkenheid in de voorschool (peuterspeelzaal) is versterkt;
4. schakelklassen hebben gedeeltelijk een andere opzet, zodat kinderen - als de situatie het toelaat - dichter bij huis ondersteund worden.

Proces

De lokale uitwerking van de bestuursafspraken zijn in overleg met peuterspeelzalen, scholen en de VVE werkgroep van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) tot stand gekomen en bieden handvatten voor het versterken van de samenwerking, met als doel om de gezamenlijke ambities te realiseren. De lokale bestuursafspraken zoals in deze nota omschreven, zijn goedgekeurd door het Ministerie van OCW (zie bijlagen).

Oplossingen

Hoofdpijnen van de landelijke bestuursafspraken en de lokale stand van zaken en ambitie:

1. Verhogen van de kwaliteit van de voorschool:
  - a. Taalniveau 3F van de pedagogisch medewerkers in de VVE peuterspeelzalen
Het taalniveau van de pedagogisch medewerkers vormt al een onderdeel van het inspectiekader. Naar aanleiding van de motie Beertema (Tweede Kamer 2011-2012, 28760, nr. 25) is deze eis verder aangescherpt van 2F naar niveau 3F. Taalniveau 3F heeft iemand die MBO-4 heeft afgerond. Het gaat om de domeinen mondelinge vaardigheid, leesvaardigheid, schrijfvaardigheid, begrippenlijst en taalverzorging. Met de bestuursafspraken wordt het streven in eerste instantie dat de pedagogisch medewerkers (meestal op MBO-3 niveau) voor de mondelinge taalvaardigheid en de leesvaardigheid over niveau 3F gaan beschikken.

Huidige situatie en ambitie Haarlemmermeer

We gaan in kaart brengen hoeveel leidsters over taalniveau 3 F beschikken. Alle 100 peuterspeelzaalleidsters worden de komende periode getoetst op taalniveau 3F. We houden er rekening mee dat een deel van de leidsters wordt bijgeschoold. De ambitie is dat 50% van de leidsters eind 2015 over taalniveau 3F beschikt. Afhankelijk van de landelijke richtlijnen op dit punt (die nog opgesteld moeten worden) stellen we dit eventueel bij in 2013.

b. Opbrengstgericht werken en hanteren kindvolgsysteem

De kwaliteit van VVE kan beter door meer opbrengstgericht te werken. Het gaat hierbij om een doelgerichte manier van werken. Niet de activiteit, maar de ontwikkeling van het kind staat centraal. Het gaat hierbij om het maken van afspraken over het hanteren van een kindvolgsysteem, het volgen van de brede ontwikkeling van het kind, evaluatie van de aangeboden ondersteuning en zorg en het evalueren van de kwaliteit en resultaten.

Huidige situatie en ambitie Haarlemmermeer

SKH werkt met de VVE methode Piramide. Opbrengstgericht werken moet nog verder worden geoptimaliseerd. Op dit moment worden kinderen 30 minuten per week individueel begeleid door zogenaamde tutoren. Volgens de resultaten van de inspectie moet dit worden uitgebreid. Dit gaan we realiseren door het aantal uren uit te breiden van tutoren en leidsters voor voorbereiding voor jaar-, thema-, en dagplanning van Piramide voor leidsters (1 uur per thema). En meer tijd voor begeleiding van kleine groepen en de hele groep (15 minuten extra per kind per week).

c. Meer hbo-ers in de voorschool

Hbo-ers zijn nodig om het opbrengstgericht werken op de groep verder vorm te geven en de kwaliteit op de werkvloer verder te verhogen. Het gaat daarbij om het observeren en weten welke spelactiviteiten nodig zijn om een kind verder in zijn ontwikkeling te stimuleren.

Huidige situatie en ambitie Haarlemmermeer

Bij de SKH zijn 6 hbo-ers (totaal 1,5 fte) werkzaam als tutoren. Zij begeleiden de VVE kinderen wekelijks in kleine groepjes. De uren van deze tutoren gaan we uitbreiden voor voorbereiding, begeleiding per VVE kind en warme overdracht naar de basisschool. De ambitie is in 2015 om toe te werken naar 7 hbo-ers (totaal 2,5 fte).

2. De resultaten van het gemeentelijk VVE beleid in kaart brengen

Hierbij gaat het om het zicht houden en monitoren van de resultaten van het beleid.

Afspraken gaan o.a. over:

a. Verhogen bereik en resultaat van de vroegschoolse periode

Vanaf 2006 ligt de verantwoordelijkheid voor de vroegschoolse educatie bij de basisscholen. Als gemeente hebben we echter wel de verantwoordelijkheid om afspraken te maken met de schoolbesturen over de concrete resultaten van de VVE in de voorschool.

Huidige situatie en ambitie Haarlemmermeer

Afspraken met de SKH, voor de voorschoolse periode, gaan op dit punt goed. Met de basisscholen moet dit worden verbeterd. De afspraken met schoolbesturen over deze resultaten leggen we vast. Wij besluiten om VVE scholen een beperkt aantal uren te geven voor tutoring en monitoring (scholen ontvangen zelf ook middelen voor VVE van het Rijk).

b. Verbeteren doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse periode

Dit houdt in dat de warme overdracht van de VVE kinderen van de voorschoolse voorziening naar de basisschool wordt geoptimaliseerd.

Huidige situatie en ambitie Haarlemmermeer

Op dit moment wordt voor alle peuters de Peuterestafette ingevuld en meegegeven aan de ouders. Wanneer het kind naar de basisschool gaat krijgen ouders een overdrachtspakket VVE mee. Dit bevat de CITO toetsresultaten, de CITO observatielijst en het eindverslag tutoring. Er is een pilot van 5 scholen waarbij sprake is van een rechtstreekse warme overdracht. Er is sprake van een persoonlijke overhandiging en toelichting aan de leerkracht of intern begeleider. Om de doorgaande leerlijn van de voor- naar de vroegschool een impuls te geven worden in 2012 afspraken gemaakt met schoolbesturen en SKH. De ambitie is dat in 2015 alle VVE peuters een warme overdracht krijgen naar de basisschool.

3. Versterken ouderbetrokkenheid in de voorschool (peuterspeelzaal)

Ouderbetrokkenheid behelst onder meer het hanteren en uitvoeren van gericht ouderbeleid, vooraf ouders goed informeren over het nut en de noodzaak van VVE, het hanteren van een intake, het stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen, participatie van VVE-activiteiten in de voorschool, ouders informeren over de ontwikkelingen van hun kind.

Huidige situatie en ambitie Haarlemmermeer

SKH betreft ouders bij VVE van hun kind met behulp van voorlichtingsmateriaal, activiteiten voor ouders, een nieuwsbrief, informatieavonden, koffieochtenden. Dit kan verder worden verbeterd, onder andere door thuis voort te borduren op de VVE. Wij hebben op dit moment geen ouderbeleid. Als gemeente kunnen we hierover pas goed beleid op formuleren en keuzes maken als we een goed beeld hebben van de ouderpopulatie van de VVE kinderen.

Wij starten een verbetertraject op het gebied van ouderbetrokkenheid in samenwerking met schoolbesturen, SKH en andere betrokken instellingen. Dit resulteert in een visie op ouderbeleid en een integrale aanpak. Wij gaan een pilot 'VVE Thuis' starten vanaf schooljaar 2012-2013 met circa 10 VVE kinderen.

4. Uitbreiding van het aantal plaatsen en verbetering van de toeleiding

De 33 grootste gemeenten breiden waar nodig en voor zover mogelijk het aantal voorschoolse plaatsen uit. En verbeteren de toeleiding naar de voor- en vroegschoolse educatie om het bereik van kinderen en ouders te vergroten. Dit kan zonnodig met gebruik van drang- en indien mogelijk – dwang.

Huidige situatie en ambitie Haarlemmermeer

Het ministerie heeft heel duidelijk aangegeven dat het gaat om het bedienen van de doelgroep en dat bekeken moet worden waar de peuters zich bevinden. In dit licht is het te verdedigen om te blijven inzetten op het huidige aanbod en kwaliteitsverbetering bij de SKH. En om het aantal plaatsen niet uit te breiden, omdat we al het maximale bereik halen (165 kinderen). De toeleiding naar voorschool gaat goed via het Plusloket van het VVE. Voor de vroegschool zijn hier nog geen afspraken over gemaakt. Dat gaan we de komende periode doen.

5. Uitbreiding van schakelklassen, zomerscholen of voorzieningen met eenzelfde doelstelling

Er bestaan veel (varianten van) voorzieningen, gericht op extra leertijd, zoals een zomerschool, kopklas of schakelklas. Welke voorziening het best kan worden ingezet is afhankelijk van het doel dat wordt gestreefd. Scholen en gemeenten zijn vrij om te bepalen welke leerlingen ze selecteren voor deze voorzieningen. In de praktijk blijkt dat veel initiatieven inzetten op de groep leerlingen waar de grootste leerwinst te boeken is. Schakelklassen zijn bestemd voor leerlingen in het primair onderwijs die te kampen hebben met taalachterstand. Het doel is om die leerlingen gedurende een schooljaar zodanig bij te spijkeren dat zij daarna in staat zijn om het onderwijs op hun eigen niveau te vervolgen. Zij krijgen gedurende dat schooljaar intensief taalonderwijs. Met de invoering van de wet OKE zijn er in de wet Primair Onderwijs (WPO) geen regels meer voor schakelklassen.

Huidige situatie en ambitie Haarlemmermeer

Op dit moment zijn er in de gemeente 2 bovenschoolse deeltijdschakelklassen voor nieuwkomers kinderen vanaf groep 3 met maximaal 15 kinderen per groep. De doelgroep bestaat uit kinderen die minder dan een jaar in Nederland zijn en de Nederlandse taal niet beheersen. De schakelklas is een onderdeel van christelijke basisschool De Wegwijzer en wordt aangestuurd vanuit Passend Onderwijs. De behoefte is om in het kader van Passend Onderwijs om kinderen thuis nabij extra taal ondersteuning te bieden en zoeken we naar mogelijkheden hiervoor. Een basisvoorziening en kenniscentrum voor het schakelonderwijs blijft in stand. Met Passend Onderwijs gaan we in 2012 en 2013 een meer flexibelere vorm van het schakelonderwijs onderzoeken. In 2015 is een nieuwe aanpak schakelonderwijs en taalaanbod geïmplementeerd in het basisonderwijs en bereiken we hiermee 40 kinderen. We zetten hier geen extra middelen voor in.

Effecten

Door het maken van de bestuursafspraken geven wij invulling aan de ambities van het Rijk en gaan wij de kwaliteit van ons Onderwijsachterstanden beleid verder versterken met als resultaat: terugdringen van de taalachterstand van de peuters en kleuters in de gemeente Haarlemmermeer, een betere afstemming met de basisscholen en bevordering van de doorgaande leerlijn teneinde ontwikkelingskansen van jonge kinderen te optimaliseren. Eind 2015 hebben we bij de monitoring van de onderwijsinspectie op alle wenselijke verbeterpunten (score 2) een voldoende (score 3). Op de onderdelen waar we al voldoende op scoren (score 3) en waar we een voorbeeld voor anderen zijn (score 4) gaan we deze situatie tenminste handhaven (zie bijlage 1).

Afweging

De VVE wordt in de gemeente Haarlemmermeer aangeboden door de SKH. Uit ervaring en het inspectierapport blijkt dat VVE peuters zich grotendeels bevinden op peuterspeelzalen en relatief weinig op de kinderopvang. Onze speerpunten zijn gebaseerd op de verbeterpunten van het huidige aanbod uit het rapport van de inspectie. Het huidige aanbod gaan we versterken om te voldoen aan de kwaliteitseisen van het Rijk. Daarnaast willen wij afspraken maken met de schoolbesturen en Passend Onderwijs over het bereik en de resultaten van VVE in de vroegschoolse periode. Hieruit vloeit voort dat wij onze middelen zullen inzetten ter versterking van het huidige aanbod in de voor- en de vroegschoolse periode.

Middelen

Het Rijk stelt voor het realiseren van de bestuursafspraken extra middelen beschikbaar ter hoogte van € 171.000 in 2012 en € 232.000 van 2013 tot en met 2015 in de vorm van een specifieke uitkering. Hierdoor is het geormerkt geld voor dit specifieke doel. Gemeenten zijn verplicht de middelen in te zetten voor de bestrijding van onderwijsachterstanden (artikel 165, 166 en 167 WPO). Een voorwaarde van het ministerie van OCW voor het goedkeuren van de bestuursafspraken is dat de middelen worden ingezet op kwaliteitsverbetering van VVE en dat we hierin als gemeente een (financiële) ambitie laten zien op basis van de resultaten van het inspectierapport. De financiële effecten (programma 6, product 480) worden verwerkt bij de Voorjaarsrapportage 2012. Het subsidieplafond voor programma 6 wordt in 2012 verhoogd met € 171.000,= en vastgesteld op € 13.805.000,=.

Deze middelen worden als volgt aangewend:

	2012	2013 t/m 2015
1. Kwaliteitsverbetering VVE voorschool:		
- meer HBO-ers	35.000	65.000
- taalniveau 3F	15.000	17.000
- opbrengstgericht werken	55.000	75.000
2. Resultaten gemeentelijk VVE beleid:		
- verhogen resultaten VVE basisschool	36.000	40.000
- versterken van de doorgaande leerlijn	20.000	15.000
3. Versterken van ouderbetrokkenheid	10.000	20.000
Totaal	€ 171.000	€ 232.000

Evaluatie

De monitoring van de resultaten van VVE wordt een onderdeel van de op te stellen Jeugdmonitor.

In- en externe communicatie

Op 12 maart aanstaande tekent de minister de bestuursafspraken ceremonieel met de vertegenwoordigers van de 37 grootste gemeenten. Gemeenten worden verzocht tot 12 maart geen persberichten op lokaal niveau uit te brengen. Na 12 maart organiseert de gemeente een persmoment. De minister informeert op 16 maart de Ministerraad over de bestuursafspraken met de 37 grootste gemeenten.

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
namens dezen,
de portefeuillehouder,

J.C.W. Nederstigt

Onderwerp Bestuursafspraken over het *'Effectief benutten voor- en vroegschoolse educatie en extra leertijd voor jonge kinderen'*

Volgvel 10

Bijlage(n)

- Bijlage 1: Bestuursafspraken van de 37 grootste gemeenten inclusief uitwerking bestuurafspraken Gemeente Haarlemmermeer - Rijk
- Bijlage 2: Financiën bestuursafspraken Gemeente Haarlemmermeer - Rijk

Bestuursafspraken G4/G33 -Rijk *Effectief benutten van vve en extra leertijd voor jonge kinderen*

In de bestuursafspraken, die voor de periode 2012-2015 worden gesloten, worden afspraken gemaakt over de investeringen die het Rijk en G4/G33 willen doen om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen met een taalachterstand in de G4/G33 gebruik kunnen maken van hoogwaardige onderwijsvoorzieningen. De bestuursafspraken bevatten kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen voor de voor- en vroegschoolse educatie en voor schakelklassen, zomerscholen en voorzieningen met eenzelfde doelstelling. Deze initiatieven passen in de bredere ambitie van betrokken partijen om de kwaliteit van deze voorzieningen structureel te verbeteren, talentontwikkeling te stimuleren en leerprestaties te verhogen. Tevens past dit in het streven van het kabinet om ook in de voorschoolse periode opbrengstgericht te werken.

Naast deze bestuursafspraken tussen G4/G33 en Rijk, is het voornemen een bestuursakkoord tussen Rijk en PO-raad af te sluiten waarin onder andere afspraken worden gemaakt over opbrengstgericht werken, vroegschoolse educatie en professionalisering van leraren en schoolleiders. Dit bestuursakkoord vormt het landelijk complement voor de bestuursafspraken tussen G4/G33 en Rijk.

De voorliggende bestuursafspraken zijn een nadere uitwerking van actielijn 5 van het actieplan "Basis voor Presteren" van de minister van OCW. Inzet is dat Rijk en G4/G33 vanuit hun eigen verantwoordelijkheid bijdragen aan het realiseren van deze gezamenlijke ambities en streefdoelen op het gebied van voorschoolse educatie en schakelklassen en zomerscholen. De minister en de wethouders van de G4/G33 ondertekenen daartoe deze bestuursafspraken. Elke stad draagt er echter zorg voor dat deze bestuursafspraken in samenspraak met de schoolbesturen en andere betrokken partijen in de gemeente verder worden uitgewerkt.

Partijen:

- a: De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- b: De colleges van B&W van de G4/G33

Overwegende dat:

- Het vergroten van ontwikkelingskansen van kinderen individueel, maatschappelijk en economisch van eminent belang is.
- De G4/G33 een regierol hebben om binnen de LEA met lokale partners te werken aan het verbeteren van ontwikkelingskansen, leeropbrengsten en schoolloopbanen van kinderen.
- Het stimuleren en ondersteunen van opbrengstgericht werken en een ambitieuze leercultuur bijdraagt aan het verbeteren van leeropbrengsten.
- Effectieve interactie en een effectief gebruik van onderwijstijd door pedagogisch medewerkers, leidsters en leerkrachten cruciaal zijn voor de mate waarin zij kinderen kunnen ondersteunen in hun ontwikkeling.
- De betrokkenheid en het ontwikkelingsondersteunend gedrag van ouders een belangrijke factor is bij het voorkomen en verminderen van achterstanden bij risicoleerlingen.
- Voor - en vroegschoolse educatie, schakelklassen, zomerscholen (of voorzieningen met eenzelfde doelstelling) belangrijke en passende instrumenten zijn om ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten en opbrengsten van kinderen met een (taal)achterstand te verhogen.
- Kwaliteit, bereik en effecten van de inspanningen die gemeenten, peuterspeelzalen, kinderopvangcentra en scholen (hierna "de instellingen") leveren nog beter kunnen.
- De invulling van de doorlopende leerlijn actieve samenwerking van alle betrokkenen vraagt.
- Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie en de effecten van verlengde leertijd noodzakelijk blijft om de kwaliteit van deze voorzieningen structureel te kunnen blijven verbeteren.

Komen overeen:

- Gezamenlijke kwalitatieve en kwantitatieve ambities en streefdoelen voor het verbeteren van voor- en vroegschoolse educatie en ouderbetrokkenheid (paragraaf 1).
- Gezamenlijke ambities en streefdoelen voor het verbeteren van schakelklassen, zomerscholen of voorzieningen met eenzelfde doelstelling en het versterken van de ouderbetrokkenheid (paragraaf 2).
- Gezamenlijke inspanningen om de ambities te realiseren (paragraaf 3).
- Inzet van financiële middelen om de gezamenlijke ambities te realiseren (paragraaf 4).
- Monitoring van de voortgang en verantwoording van de middelen (paragraaf 5).
- Slotbepalingen om elkaar te informeren en knelpunten weg te nemen (paragraaf 6).

Paragraaf 1. Gezamenlijke kwalitatieve en kwantitatieve ambities en streefdoelen voor het verbeteren van voor- en vroegschoolse educatie en ouderbetrokkenheid.

I. Kwaliteitsverhoging van de uitvoeringspraktijk van voor- en vroegschoolse educatie:

1. *Verhogen kwaliteit pedagogisch medewerkers leerkrachten*

- de instellingen in de G4/G33 zetten voor de voor- en vroegschoolse educatie voldoende gekwalificeerde pedagogisch medewerkers en leerkrachten in;
- de instellingen in de G4/G33 nemen zich voor om het taalniveau van de pedagogische medewerkers te verhogen tot 3F;
- de instellingen in de G4/G33 breiden het aantal hbo-ers op de groep uit;
- de instellingen in de G4/G33 werken met coaching on the job bij voorkeur met hbo-ers;
- de pedagogisch medewerkers en leerkrachten zijn geschoold in het opbrengstgericht werken en sluiten daarbij aan op het tempo, de mogelijkheden en behoeften van jonge kinderen;

2. *Verhoging effectiviteit uitvoering programma*

- de instellingen in de G4/G33 werken opbrengstgericht in de voor- en vroegschoolse periode om het beste uit kinderen te halen; het gaat dan om het benutten van gegevens uit kindvolgsystemen om het eigen handelen waar nodig aan te passen;
- de instellingen in de G4/G33 hanteren ten minste lokaal vastgestelde taaldoelen en/of de SLO-doelen voor het bepalen van het gewenste taalniveau van kinderen die deelnemen aan voor- en vroegschoolse educatie;
- pabo's, roc's, rijk, gemeente en de instellingen werken samen om opleidingen beter te laten aansluiten op de grootstedelijke uitvoeringspraktijk;
- de instellingen en de G4/G33 werken mee aan wetenschappelijk onderzoek.

3. *Optimale doorgaande ontwikkelingslijn*

- de instellingen in de G4/G33 hanteren een sluitend kindvolgsysteem;
- (warme) overdracht van voorschoolse voorziening naar de basisschool wordt geoptimaliseerd.

4. *Ouderbetrokkenheid*

- gemeenten en instellingen stimuleren de ouderbetrokkenheid bij de ontwikkeling en het leerproces van hun kinderen. Het gaat hierbij om de kwaliteit en de aard van de activiteiten. Daarbij is het van belang dat zoveel mogelijk ouders betrokken zijn;
- gemeenten en instellingen hanteren gericht ouderbeleid en zorgen voor adequate informatie voor de ouders;
- de instellingen zorgen voor een goede intake, stimuleren dat ouders thuis ontwikkelingsactiviteiten met hun kinderen doen rekeninghoudend met de thuistaal, laten ouders participeren in de activiteiten in de voor- of vroegschool en informeren de ouders over de ontwikkeling van hun kind.

II. Uitbreiding van het aantal voorschoolse plaatsen/betere toeleiding van kinderen:

- de G4/G33 breiden waar nodig en voor zover mogelijk het aantal voorschoolse plaatsen uit;
- de G4/G33 verbeteren de toeleiding naar voor- en vroegschoolse educatie om het bereik van kinderen en hun ouders te vergroten. Dit kan zonodig met gebruik van drang- en indien mogelijk - dwang¹

Bovenstaande ambities en streefdoelen zijn per stad uitgewerkt in de bijlage aan de hand van onder andere de indicatoren van de Onderwijsinspectie. Maatwerk en aansluiting bij de lokale situatie zijn daarbij het uitgangspunt om recht te doen aan de lokale situatie en opdat iedere gemeente kan toegroeien naar een effectiever gebruik van vve en extra leertijd voor jonge kinderen, zoals beoogd worden met deze bestuursafspraken. In 2013 en 2015 dienen zichtbare resultaten te zijn behaald. Als eindbeeld heeft OCW het voornemen om voor de G37 het bestaande Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie aan te scherpen in 2015. Eén van de kwaliteitseisen zal gaan over het opnemen van medewerkers met een hbo-niveau. De komende jaren zal in overleg met gemeenten en met het betrokken veld bezien worden wat de functieomschrijving van medewerker met een hbo- niveau wordt. Verder zal gekeken worden naar een passende intensiteit van het aantal dagdelen waarmee deze medewerkers met een hbo-niveau ingezet kunnen worden. Daarbij worden ook consequenties voor de kinderdagverblijven en peuterspeelzalen in beeld gebracht. De G37 gaan in de komende periode hier al naar toewerken.

Paragraaf 2 Gezamenlijke kwalitatieve en kwantitatieve ambities en streefdoelen voor het verbeteren van schakelklassen en zomerscholen (of voorzieningen met eenzelfde doelstelling)

I. Kwaliteitsverhoging uitvoeringspraktijk schakelklassen, zomerscholen of voorzieningen met eenzelfde doelstelling (hierna te noemen "voorzieningen"):

1. *Verhoging effectiviteit uitvoeringspraktijk*

- de G4/G33 stellen in overleg met de schoolbesturen lokale (taal)doelen en/of de SLO-doelen vast voor schakelklassen, zomerscholen of voorzieningen met eenzelfde doelstelling;

---

¹ Het Juridisch onderzoek wordt in februari naar de TK gestuurd.

- leerkrachten/docenten van schakelklassen, zomerscholen of voorzieningen met eenzelfde doelstelling werken met (of onder auspiciën van) bevoegde leraren;
  - de voorzieningen en de G4/G33 leveren een bijdrage aan wetenschappelijk onderzoek.
2. *Optimale doorgaande ontwikkelingslijn*
- voorzieningen stemmen het curriculum af op het reguliere curriculum van de basisschool;
  - voorzieningen hanteren een sluitend leerlingvolgsysteem;
  - voorzieningen zorgen voor (warme) overdracht naar het vervolgonderwijs.
3. *Ouderbetrokkenheid*
- gemeente en voorzieningen stimuleren de ouderbetrokkenheid bij de ontwikkeling en het leerproces van hun kinderen.

II. Uitbreiding van het aantal schakelklassen, zomerscholen en/of voorzieningen met eenzelfde doelstelling:

- De G4/G33 breiden gericht (waar nodig en voor zover mogelijk) het aantal voorzieningen uit;
- De G4/G33 verhogen het aantal kinderen dat deelneemt aan deze voorzieningen.

Bovenstaande ambities en streefdoelen zijn per stad uitgewerkt in de bijlage. Maatwerk en aansluiting bij de lokale situatie zijn daarbij het uitgangspunt.

Paragraaf 3 Inspanningen van de partijen

Om de hierboven beschreven ambities te realiseren zullen de partijen de hieronder beschreven inspanningen doen.

OCW:

- Draagt zorg voor de financiële middelen voor intensivering van voor- en vroegschoolse educatie, zomerscholen en schakelklassen;
- Draagt zorg voor monitoring en bewaakt de voortgang van de landelijke doelstellingen voor voor- en vroegschoolse educatie, zomerscholen en schakelklassen zoals neergelegd in de verschillende bestuursafspraken;
- Voert onderzoek uit naar voor- en vroegschoolse educatie en de effecten van zomerscholen en schakelklassen;
- Betreft de grote steden bij de verdere uitwerking van de landelijke nascholing en toetsing van de pedagogische medewerkers op taalniveau 3F;
- Agendeert verbetering van de aansluiting tussen de opleiding en de uitvoeringspraktijk voor- en vroegschoolse educatie in de steden bij de verantwoordelijke landelijke organisaties en sociale partners;
- Bewaakt de samenhang in de uitvoering van de verschillende bestuursafspraken op de onderdelen voor- en vroegschoolse educatie, zomerscholen en schakelklassen of voorzieningen met eenzelfde doelstelling.

De G4/G33:

- Maken lokaal afspraken met voorschoolse instellingen en schoolbesturen over de aansluiting tussen voor- en vroegschoolse educatie;
- Maken lokaal afspraken met schoolbesturen over de beoogde resultaten van de vroegschoolse educatie en over de invulling van schakelklassen, zomerscholen (of voorzieningen met eenzelfde doelstelling);
- Dragen zorg voor realisatie van de afspraken zoals opgenomen in de bijlage;
- Gaan met betrokken pabo's en roc's in gesprek over het verbeteren van de aansluiting tussen de opleiding en de uitvoeringspraktijk in de grote steden.

Paragraaf 4 Financiële middelen

- De extra middelen komen beschikbaar via de gemeentelijke specifieke uitkering onderwijsachterstanden. De extra middelen worden ingezet naast de bestaande rijks- en gemeentemiddelen en naast de middelen die de schoolbesturen inzetten.
- De gemeente heeft de regie over de extra middelen, maar dient deze middelen in goed overleg met de schoolbesturen en voorschoolse instellingen te besteden (artikel 167, WPO).
- De extra middelen kunnen ingezet worden voor voor- en vroegschoolse educatie, schakelklassen en zomerscholen en voor overige activiteiten voor leerlingen met grote achterstand in de Nederlandse taal (zie ook artikelen 165 en 166 WPO).
- Verantwoording van de specifieke middelen loopt via jaarrekening gemeenten (SISA-bijlage).

Paragraaf 5 Monitoring

Partijen spreken af dat de voortgang van het realiseren van de afgesproken ambities en streefdoelen wordt gemonitord. Monitoring biedt kansen voor aanscherping en bijstelling van beleid. De startsituatie is vastgesteld door middel van bestandsopname voor voor- en vroegschoolse educatie. Na deze nulmeting zal in ieder geval in 2013 en in 2015 een monitor worden uitgevoerd door de Onderwijsinspectie. De monitor is gericht op:

- de mate waarin de gezamenlijke ambities en streefdoelen zoals genoemd in paragraaf 1 en 2 en uitgewerkt in stadspecifieke afspraken, worden gerealiseerd;
- na 2013 kunnen de afgesproken ambities en streefdoelen per stad worden bijgesteld;
- bij onvoldoende voortgang kunnen de bestuursafspraken worden heroverwogen.

Paragraaf 6 Slotbepalingen

- Partijen betrokken bij deze bestuursafspraken zullen elkaar informeren over eigen initiatieven en voornemens die een relatie hebben met de uitvoering van deze bestuursafspraken dan wel onderdelen daarvan.
- De G4/G33 zullen melding maken van situaties waarin wet- en regelgeving uitvoering van deze bestuursafspraken belemmert. De Minister spant zich in om dergelijke belemmeringen in wet- en regelgeving aan te pakken en waar mogelijk flankerend beleid te ontwikkelen.
- De gezamenlijke ambities zijn overeengekomen op basis van inspanningsverplichtingen. Deze en de voortgang worden tweejaarlijks in een bestuurlijk overleg besproken met de minister van OCW.

Deze bestuursafspraken treden in werking met ingang van 12 maart 2012 en eindigt op 31 december 2015.

Aldus overeengekomen en ondertekend,
Op 12 maart 2012,

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Marja van Bijsterveldt – Vliegenthart

Voor gemeente Haarlemmermeer
namens deze,
Wethouder Onderwijs,

J.C.W. Nederstigt

Inclusief bijlage stadsspecifieke uitwerking van G4/G33 bestuursafspraken.

Bijlage bij Bestuursafspraken G4/G33 - Rijk Effectief benutten van vve en extra leertijd voor jonge kinderen – gemeente Haarlemmermeer

Verplichte elementen die worden opgenomen bij monitoring door de onderwijsinspectie

Onderdelen	Situatie 2011	Streefcijfers 2013	Streefcijfers 2015
1. Kwantitatieve elementen			
Hbo-ers (zal worden opgenomen in vragenlijst inspectie)	6 hbo-ers (totaal 1,5 fte) 33 van de 35 peuterspeelzaal groepen bieden vve en er zijn 19 vve kinderdagverblijf groepen.	7 hbo-ers (totaal 2 fte) 33 van de 35 peuterspeelzaal groepen bieden vve en er zijn 19 vve kinderdagverblijf groepen.	7 hbo-ers (totaal 2,5 fte) 33 van de 35 peuterspeelzaal groepen bieden vve en er zijn 19 vve kinderdagverblijf groepen. Alle groepen maken gebruik van de hbo-ers.
Hanteren kindvolgsysteem (zal worden opgenomen in vragenlijst van inspectie)	100%	100%	100%
Schakelklassen, zomerscholen of voorzieningen met eenzelfde doelstelling	Bereik van 30 kinderen met 2 bovenschoolse deeltijdschakelklassen vanaf groep 3 (max. 15 kinderen per klas).	Bereik van 30 kinderen met bovenschools schakelklas onderwijs (max. 15 kinderen per klas). Onderzoek naar flexibilisering.	Bereik van 40 kinderen met bovenschools schakelklas onderwijs (max. 15 kinderen per klas). Dit betalen we uit eigen middelen.
Uitbreiding van het aantal VVE plaatsen	165	165	165
Pilots toeleiding	Huidige situatie handhaven	Handhaven	Handhaven
Pedagogische medewerkers vve met taalniveau 3f (zal worden opgenomen in vragenlijst van inspectie)	Eind 2012 zijn 30 van de 100 peuterspeelzaal leidsters getoetst op taalniveau 3f (=30%).	Eind 2013 zijn 60 van de 100 peuterspeelzaal leidsters getoetst op taalniveau 3f (=60%). Eind 2013 beschikken 25 van de 100 peuterspeelzaal leidsters over taalniveau 3f (=25%).	Eind 2015 zijn alle 100 peuterspeelzaalleidsters getoetst op taalniveau 3f (=100%). Eind 2015 beschikken 50 van de 100 peuterspeelzaal leidsters over taalniveau 3f (=50%).
2. Gemeentelijke VVE-beleid			
A9 De resultaten van VVE *	10% 3 90% 2	50% 3 50% 2	100% 3
3. VVE kwaliteit op locaties/ Element Ouders *			
B1 Gericht ouderbeleid	100% 2	50% 3 50% 2	100% 3
B2 Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd	100% 3	100% 3	100% 3
B3 Intake	100% 3	100% 3	100% 3
B4 Stimuleren thuis om ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen	100% 2	50% 3 50% 2	100% 3
B5 Participatie in VVE-activiteiten in de voorschool	80% 3 20% 2	100% 3	100% 3
B6 Informeren over de ontwikkeling van hun kind.	100% 4	100% 4	100% 4

B7 Rekening houden met de thuistaal	100% 2	50% 3 50% 2	100% 3
4. VVE kwaliteit op locaties/ Elementen Opbrengstgericht werken en verbeteren interne kwaliteitszorg *			
C 1.4 Aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd	100% 2	50% 3 50% 2	100% 3
C3.7 Leidsters leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen	100% 2	50% 3 50% 2	100% 3
D1.1 Volgen van de brede ontwikkeling van kinderen	80% 3	100% 3	100% 3
D1.2 De begeleiding van de groep is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind	10% 3 90% 2	50% 3 50% 2	100% 3
D1.3 De evaluatie en begeleiding van de aangeboden begeleiding en zorg	100% 3	100% 3	100% 3
E2 De voorschool evalueert de kwaliteit regelmatig	100% 3	100% 3	100% 3
E3 De voorschool evalueert de resultaten van VVE	80% 3 20% 2	100% 3	100% 3

Algemeen : in vakje 2011 neem je de waardering op van de inspectie. Bij 2013 en 2015 waar je naar streeft. Waar je de budgetten inzet laat je een groei zien in ambitie. Bv van 2 naar 3.

* de indicatoren zijn afkomstig uit het vve toezichtskader. De cijfers verwijzen naar het specifieke onderdeel. Het VVE kader bestaat uit vier hoofddomeinen, met daarbinnen in totaal circa 20 aspecten. Elk aspect bestaat uit een of meerdere indicatoren die beoordeeld worden met kwalificaties:

- 1. een noodzakelijk verbeterpunt
- 2. een wenselijk verbeterpunt
- 3. voldoende
- 4. een voorbeeld voor anderen

Toelichting:

1. Kwantitaieve elementen

a. Hbo-ers op de groep

Het gaat hierbij om een hbo diploma. Een hbo niveau vaststellen met EVC leidt ook tot een diploma.

2011:

- 30 minuten tutoring per VVE kind per week. Wij werken met 'vliegende' tutoren. Er is geen tijd gereserveerd voor coaching van leidsters (overleg en rapportage).

2013 - 2015:

- Uitbreiding tutortijd per kind (15 min p.w.)

b. Hanteren kindvolgsysteem (zal worden opgenomen in vragenlijst van inspectie)

2011:

- De SKH hanteert het peutervolgsysteem van CITO voor alle VVE kinderen dat aansluit bij het leerlingvolgsysteem van CITO op de basisschool. Er wordt getoetst op taal en rekenen en er is een peuterobservatielijst voor een breder ontwikkelingsbeeld
- 70 % van de kinderen ontwikkelt zich conform de groei van de vaardigheidsscores Cito volgsysteem (leerrendement is 100).

2013- 2015:

- De SKH maakt gebruik van het digitale systeem van CITO.
- De scholen met het hoogste percentage doelgroepkinderen (Antoniuschool, Wegwijzer, Bikube, Zevensprong, Bosrank, Samenspel/Op Dreef, Twickel, Freinetschool, De Tonne) maken gebruik van het leerlingvolgsysteem van CITO in de groepen 1 en 2. Ze volgen de VVE resultaten en koppelen deze terug aan de gemeente. Hiertoe wordt een convenant afgesloten met de schoolbesturen.

- 70 % van de kinderen ontwikkelt zich conform de groei van de vaardigheidsscores Cito volgsysteem (leerrendement is 100).

c. Schakelklassen

Met de invoering van de wet OKE zijn er in de WPO geen regels meer voor schakelklassen. De schakelklas betalen we uit eigen middelen.

2011:

- In 2011 hebben we een basisvoorziening van 2 bovenschoolse deeltijdklassen met een bezetting van in totaal 30 leerlingen. Dat is een groei ten opzichte van 2009, 2010 en de 1^e helft van 2011. Op dat moment was het bereik 17 leerlingen in deze twee deeltijdklassen. De schakelklassen zijn bedoeld voor nieuwkomers kinderen. Dit zijn kinderen die korter dan een jaar in Nederland verblijven.

2013:

- De behoefte is in het kader van Passend Onderwijs om kinderen thuis nabij extra taal ondersteuning te bieden en zoeken we naar mogelijkheden hiervoor.
- Een basisvoorziening en kenniscentrum voor het schakel onderwijs blijft in stand.
- Met Passend Onderwijs gaan we in 2012 en 2013 een meer flexibele vorm van het schakel onderwijs onderzoeken. Een integrale aanpak waarbij ook de vroegschool wordt betrokken.

2015:

- In 2015 is een nieuwe aanpak schakel onderwijs en taalaanbod geïmplementeerd in het basisonderwijs
- Opmerking bij de gegevens in de tabel: we hebben een grove schatting ingevuld hoeveel kinderen we in 2015 gaan bereiken. Afhankelijk wat de uitkomsten zijn van het nader vast te stellen plan, stellen we deze aantallen bij.

d. Uitbreiding van het aantal VVE plaatsen

2011:

- 100% bereik van de gemeentelijke doelgroep: 165
- Dit aantal is hoger dan de wettelijk vastgestelde doelgroep (146) en bevindt zich voornamelijk in de peuterspeelzalen.
- Op dit moment financiert de gemeente de extra VVE kindplaatsen.

2013 - 2015:

- Wij houden dit aantal gelijk, mits de doelgroep niet groter wordt.

e. Pilots toeleiding

De SKH werkt samen met de jeugdgezondheidszorg (Centrum voor Jeugd en Gezin en consultatiebureaus). Deze samenwerking vindt plaats in het Plusloket waar aanmeldingen binnenkomen en worden in behandeling genomen door de VVE coördinator. Dankzij deze samenwerking wordt (een groot deel van) de doelgroep in Haarlemmermeer bereikt. Deze samenwerking wordt de komende jaren voortgezet. Er is sprake van drang en geen dwang (zie ook ouderbetrokkenheid).

f. Pedagogische medewerkers vve met taalniveau 3F (zal worden opgenomen in vragenlijst van inspectie)

Op dit moment is niet bekend of en hoeveel leidsters over taalniveau 3f beschikken. We moeten de uitgangspositie bepalen: hoeveel leidsters hebben wel/niet niveau 3 f. In 2012, 2013 en 2014 worden peuterspeelzaalleidsters getoetst (0-meting). In 2014 en 2015 worden leidsters indien nodig bijgeschoold (circa 50). Afhankelijk van de landelijke richtlijnen op dit punt (die nog opgesteld moeten worden) stellen we dit eventueel bij in 2013.

2. Gemeentelijke VVE-beleid

A9 De resultaten van VVE *

2011:

- Voor alle peuters wordt de Peuterestafette ingevuld en meegegeven aan de ouders. Wanneer het kind naar de basisschool gaat krijgen ouders een overdrachtspakket VVE mee. Dit bevat de CITO toetsresultaten, de CITO observatielijst en het eindverslag tutoring.
- Er is een pilot van 5 scholen (Wegwijzer, Bikube, Zevensprong, Bosrank, Op Dreef, Zwanebloem) waarbij sprake is van een rechtstreekse warme overdracht. Er is sprake van een persoonlijke overhandiging en toelichting aan de leerkracht of IBer.
- Om de doorgaande leerlijn van de voor- naar de vroegschool een impuls te geven worden in 2012 afspraken gemaakt met schoolbesturen en SKH.

2013:

- De warme overdracht uitbreiden naar VVE scholen door enerzijds het inzetten van extra tutor of leidster uren van de SKH in de vroegschool ter bevordering van de warme overdracht. (zie kopje resultaten VVE). En anderzijds het inzetten van extra leerkracht/IB uren in de vroegschool (groepen 1 en 2) ter bevordering van de warme overdracht. (zie kopje resultaten VVE).
- Het verder verbeteren van de peuterestafette voor alle peuters.

2015:

- 100% van de VVE peuters krijgt een warme overdracht naar de basisschool.

3. VVE kwaliteit op locaties/ Element ouders

B1 Gericht ouderbeleid

2011:

- SKH betreft ouders zoveel mogelijk bij VVE; goed voorlichtingsmateriaal, activiteiten voor ouders, nieuwsbrief, informatieavonden, koffieochtenden.

2013:

- Voorstel: met behulp van een workshop / verbetertraject het ouderbeleid in samenwerking met schoolbesturen en overige partners vaststellen en verder verbeteren zodat een integraal aanbod ontstaat. (gemeente is regisseur).

2015:

- Gemeente heeft een visie op ouderbeleid en een hiermee integraal samenhangend aanbod voor ouderbeleid geïmplementeerd i.s.m. schoolbesturen en partners.

B2 Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd

- SKH informeert alle ouders van VVE kinderen over de methode Piramide en de ontwikkeling van het kind (onder andere informatieboekje en een gesprek)
- Dit beleid wordt voortgezet.

B3 Intake

- Loopt via het plusloket i.s.m. zorgpartners. Er is een speciaal aanmeldingsformulier voor VVE. Het plusloket begeleidt de ouders bij inschrijving en plaatsing op de VVE peuterspeelzaal. Aanvullend kan ook ingeschreven worden voor Opstapje en ouder kindochtenden.
- Met alle ouders van nieuwe VVE kinderen is intensief contact en worden afspraken gemaakt over de wenperiode. Deze ouders worden extra begeleid.
- Dit beleid wordt voortgezet.

B4 Stimuleren thuis om ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen

- Aan 100% van de ouders van VVE kinderen wordt mondeling en in de nieuwsbrief tips gegeven wat zij thuis kunnen doen om met het thema aan de slag te gaan.
- Zowel tutor als pedagogisch medewerkers geeft ouders handvaten voor taalstimulering in de thuissituatie.
- 45 gezinnen worden bereikt met Opstapje
- Dit beleid wordt voortgezet.

2013-2015:

- Starten met een pilot VVE Thuis vanaf schooljaar 2012/2013 met ca. 10 VVE kinderen (op 1 locatie).

B5 Participatie in VVE-activiteiten in de voorschool

- 2 bijeenkomsten per jaar
- 30% opkomst bij de informatiebijeenkomsten

B6 Informeren over de ontwikkeling van hun kind.

- 2 gesprekken per jaar met de ouders van VVE kinderen. Een evaluatie en exitgesprek.
- Dit beleid is succesvol wordt voortgezet.

B7 Rekening houden met de thuistaal

- SKH zorgt indien nodig voor ondersteuning in de moedertaal, o.a. door vrijwillige inzet van andere ouders op de desbetreffende locatie.
- Dit beleid wordt voortgezet.

4. VVE Kwaliteit op locaties/ Element opbrengst gericht werken en verbeteren interne kwaliteitszorg

C 1.4 Aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd

SKH werkt met de methode Piramide.

C3.7 Leidsters leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in ontwikkeling van individuele kinderen 2011:

- Het niveau en de behoefte van de kinderen zijn altijd leidend in de keuze van de activiteiten.
- Leerkrachten in de basisschool: Niet bekend.

2013:

- SKH: uitbreiding tutoruren voor begeleiding kinderen (zie kopje 1 Hbo'ers) en overlegtijd 1 leidster per groep (30 min per groep per week)
- Er worden afspraken gemaakt met schoolbesturen e.a. partners over de ontwikkeling op het gebied van VVE in de groepen 1 en 2.
- VVE scholen: tutortijd leerkracht/intern begeleider in de groepen 1 en 2 (scholen matchen met eigen VVE budget)

D1.1 Volgen van de brede ontwikkeling van kinderen

- SKH maakt gebruik van het peutervolgsysteem van CITO. De kinderen worden getoetst en doelen worden daarop afgestemd.
- Het optimaliseren van opbrengstgericht werken en bevorderen deskundigheid bij leidsters (scholing).
- Gezamenlijke aanpak realiseren voor zowel de peuterspeelzaal als groep 1 en 2 van de basisschool.
- Monitoren en evalueren van de afspraken genoemd onder kopje Kindvolgsysteem en resultaten VVE.

D1.2 De begeleiding van de groep is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind

Er wordt gewerkt volgens Piramide met een jaarplanning, themaplanning en een dagplanning.

Op dit moment krijgen tutores en leidsters geen tijd om thema's voor te bereiden. Wij denken dat hier een kwaliteitsslag te maken is door het uitbreiden van uren voor voorbereiding voor tutores en leidsters.

- SKH: Overleg en rapportage tijd tutor
- SKH: Voorbereiding- en evaluatietijd leidsters (1 uur per thema)

D1.3 De evaluatie en begeleiding van de aangeboden begeleiding en zorg

- Er is een heldere verdeling in verantwoordelijkheden binnen de SKH. Coaching en ondersteuning aan collega's is gericht op deskundigheid en zelfstandigheidsbevordering. Hierdoor kan ieder haar eigen deel van het proces optimaal invullen. De pedagogische houding en samenwerking wordt in de piramide-evaluatie jaarlijks geëvalueerd. Dit beleid wordt voortgezet
- Er worden apart afspraken gemaakt over de evaluatie en begeleiding in de groepen 1 en 2. (zie kopje resultaten VVE)

E2 De voorschool evalueert de kwaliteit regelmatig

- De leidinggevende van de peuterspeelzalen voert de piramide-evaluatie uit, indien nodig ondersteund door de VVE- coördinator. Per vestiging wordt jaarlijks een piramide-evaluatie uitgevoerd. In deze bespreking evalueert de leidinggevende met het hele team het werken met Piramide op de vestiging. Dit beleid wordt voortgezet.
- Er worden apart afspraken gemaakt met schoolbesturen over de evaluatie in de groepen 1 en 2.

E3 De voorschool evalueert de resultaten van VVE

- De toetsresultaten worden jaarlijks aan de gemeente gepresenteerd en geëvalueerd in een inhoudelijk jaarverslag. VVE coördinator krijgt een (beperkt) aantal extra uren om de evaluatie uit te voeren en te rapporteren.

Financiële Bijlage bij Bestuursafspraken G4/G33 - Rijk
Effectief benutten van vve en extra leertijd voor jonge kinderen

Verplichte elementen die worden opgenomen bij monitoring door de onderwijsinspectie

Onderdelen	2012	2013	2014	2015
BUDGET	171.000	232.000	232.000	232.000
1. Kwantitatieve elementen				
Hbo-ers (zal worden opgenomen in vragenlijst inspectie)				
• SKH: Uitbreiding tutortijd (15 min p.k. p.w.)	35.000	65.000	65.000	65.000
Hanteren kindvolgsysteem (zal worden opgenomen in vragenlijst van inspectie)	0	0	0	0
Schakelklassen, zomerscholen of voorzieningen met eenzelfde doelstelling	0	0	0	0
Uitbreiding van het aantal VVE plaatsen	0	0	0	0
Pilots toeleiding	0	0	0	0
Pedagogische medewerkers vve met taalniveau 3F (zal worden opgenomen in vragenlijst van inspectie)				
• SKH: Toetsing (0-meting) en	15.000	17.000	10.000	
• SKH: Scholing			15.000	20.000
2. Gemeentelijke VVE-beleid				
A9 De resultaten van VVE *				
• SKH: Het inzetten van tutoruren en leidsters voor de vroegschool ter bevordering van de warme overdracht.	5.000	10.000	10.000	10.000
• VVE scholen: Het inzetten van leerkracht/IB-er voor de vroegschool ter bevordering van de warme overdracht.	5.000	5.000	5.000	5.000
• Verbetertraject peuterestafette	10.000	0	0	0
• Resultaatafspraken	6.000	0	0	0
3. VVE kwaliteit op locaties/ Element Ouders *				
B1 Gericht ouderbeleid				
• verbetertraject ouderbeleid ism SKH, schoolbesturen en overige partners bijv. 10 leidsters en 1 coördinator	5.000	5.000	0	0
B2 Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd	0	0	0	0
B3 Intake	0	0	0	0
B4 Stimuleren thuis om ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen				
• SKH: Pilot VVE Thuis schooljaar 2012/2103	5.000	5.000		
• SKH: Implementeren/uitbreiden VVE Thuis		10.000	12.000	17.000
B5 Participatie in VVE-activiteiten in de voorschool	0	0	0	0
B6 Informeren over de ontwikkeling van hun kind	0	0	0	0
B7 Rekening houden met de thuistaal	0	0	0	0
4. VVE kwaliteit op locaties/ Elementen Opbrengstgericht werken en verbeteren interne kwaliteitszorg *				
C 1.4 Aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd	0	0	0	0
C3.7 Leidsters en leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen				
• SKH: Uitbreiding tutortijd per kind (zie kopje Hbo'ers)				
• SKH: Overlegtijd 1 leidster per groep (30 min per groep per week)	15.000	20.000	20.000	20.000
• VVE school: Tutortijd leerkracht/intern begeleider in de groepen 1 en 2 (matching	30.000	40.000	40.000	40.000

met eigen VVE budget)				
D1.1 Volgen van de brede ontwikkeling van kinderen	0	0	0	0
D1.2 De begeleiding van de groep is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind				
• SKH: Overleg en rapportage tijd tutor	20.000	30.000	30.000	30.000
• SKH: Voorbereiding- en evaluatietijd leidsters (1 uur per thema)	15.000	20.000	20.000	20.000
D1.3 De evaluatie en begeleiding van de aangeboden begeleiding en zorg	0	0	0	0
E2 De voorschool evalueert de kwaliteit regelmatig	0	0	0	0
E3 De voorschool evalueert de resultaten van VVE				
• SKH: Evaluatietijd coördinator VVE voorschool	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal	171.000	232.000	232.000	232.000